

Ne, saj vendar sončni dan je!

Ti, da moraš zdaj iz sobe,
tja pod streho? Ej, tegobe!

Mica pa je stroga, resna:

„Moja izba je pretesna,
da bi tebe v nji trpela!

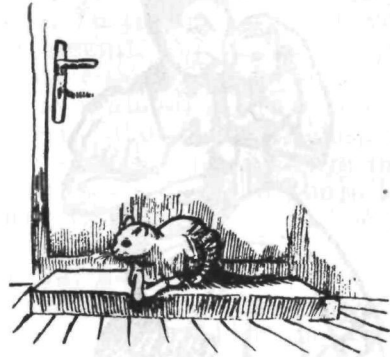
Preneumno si živela,
muce vse si souražila.

Naposled si se jezila
nad seboj, ko opazila
v ogledalu si se bila,
pobesnela, ga zdrobila.

Zdaj se boš pa pokorila
in se z miškami gostila!

Kes žival ni za igračo!

Usak zasluži naj jedačo,
svoj poklic naj le urši
in za kruhek se bori!



Š. F.

Nekaj belokranjskih

Sape sita.

Na Reštovem so obhajali cerkveno proščenje. Ob takih prilikah je navada, da se sorodniki in prijatelji obiskujejo.

Tudi Brinčeva mati je povabila svoje sorodnike na bogato gostijo. Skrbna Brinka je oskrbela za ta dan, kolikor je zmogla. Miza je bila polna raznega mesa, kruha in potic. Tudi rumenih krofov in orehovitih štrukljev ni manjkalo. Brinčeva mati pa ni sedla k mizi, ampak je vedno odhajala v kuhinjo, češ da ima veliko opravka. Ko jo je eden sorodnikov pozval, naj prisede k njim in tudi kaj vzame, je odvrnila, da je sape sita. Mali sinček se pa oglasi: »Mama, ali je tisto sapa, ki je od prašiča in tako kot lopata?« Videl je namreč, da je mati v kuhinji obrala in pojedla celo pleče.

Skopuhova gostija.

V vasi Otoku je živel bogat kmet Marko. Njegovo posestvo je bilo največje v vasi. Na rodovitnih njivah je pridelal žita, da ga je bilo dovolj za domačo porabo in tudi marsikateri mernik je brez skrbi prodal. In prodajal je rad bogati Marko, kajti največje veselje mu je bilo kopiciti denar, četudi bi družina poleg tega stradala.

V semiški gori je bil najlepši vinograd last Markova. Njegova velika bela zidanica, v kateri so se vrstili veliki sodi žlahtne kapljice, je bila že od daleč vidna. A Marko je le redko zahajal v poldrugo uro oddaljeno zidanico in je le ob večjih praznikih privoščil družini kozarec vina. Vedno je tolažil svoje ljudi, da je voda najboljša pijača, to pa le zato, da je čimveč vina lahko prodal.

Markovo imetje se je množilo. Daleč okoli so govorili ljudje o njegovem bogastvu. Ni čuda, da so se oglašali tudi snubci v hiši, ko so dorasle njegove hčere. A Marko je bil prebrisan mož in je marsikaterega snubca

odpravil, rekoč: »Fant, ti ne potrebuješ ženske, ampak denar, tega pa pojdi iskat v banko!«

Končno se je oglasil vendar snubec, kateremu je bil Marko voljan dati svojo hčer Barico za ženo.

Marko je začel kupovati potrebno balo za nevesto. Česar se sam ni domislil pri nakupovanju, ga je domislila žena Kate. Prigovarjala mu je: »Prvo hčer možiš, zato ne skopari! Izkaži se sedaj, da imaš in nekaj premoreš! Če to dobro odpraviš od hiše, boš potem še ostale tri hčere laže omožil.« Nevesta Barica pa je neprestano pravila materi kaj in koliko ji je še treba. Marko ni hotel biti pred ljudmi umazan, zato je posegal globoko v mošnjo, dasi s težkim srcem.

Zadnji teden pred Baričino poroko so začeli pri Markovih peči in cvreti za svatovščino, na katero so povabili bližnje in daljne sorodnike. Da bi se gospodinja Kate čambolj postavila pred svati, je najela žensko, ki je bila na glasu kot imenitna kuharica. Ta pa ni v ničemer varčevala. Marko, ki je vse s paznim očesom nadziral, je postajal iz dneva v dan bolj tih in zamišljen. Posebno redkobeseden je postal, ko so sinovi pripeljali iz zidanice velik sod dobrega vina. Mrk je hodil okrog in godrnjal sam zase: »Vse preveč; vse preveč!« Domači so vedeli, da mu je vsega žal, a nobeden se mu ni upal kaj reči, edino žena Kate ga je tolažila in mirila.

Ko so na poročni dan odšli svatje z ženinom in nevesto v župno cerkev, je Marko zamišljen postavljaj omizje, klopi in stole za številne povabljenke.

Popoldne pa je Marko nenadoma postal boljše volje in vesel dajal služinčadi povelja. Vsi so se čudili tej nagli izpremembi.

Marko se je nečesa domislil.

Ko je zaslišal od daleč poskočno koračnico šaljivih godcev in vriskanje veselih svatov, se je hitro pražnje oblekel in počakal na hišnem pragu svoje goste z litrom vina in polno čašo v roki. Svatje so hoteli iti hitro v gorko hišo, ker je pritiskal hud mraz, a Marko jim ni dovolil vstopa. Poklical je k sebi starešino in ga vprašal: »Oče starešina, kako boste delali — po živinsko ali po svinjsko?« Starešina je na to čudno vprašanje malo pomislil ter odgovoril: »Bomo delali po živinsko,« ker se mu je zdelo »po svinjsko« le pregrdo. Marko je pristavil: »Dobro!« — ponudil starešini čašo vina in nato povabil svate prav prijazno v hišo. Vesel je bil namreč svojega načrta, ki se mu je dobro obnesel.

Svatje so zadovoljni posedli okoli miz, nadejajoč se najboljšega pri-grizka in dobre kapljice. Ker ves dan od jutra niso nič gorkega zaužili, jim je mastna juha prav dobro teknila. Tudi goveje meso s prikuho so prav slastno zaužili. Ko pa so dobili svinjino s kislim zeljem, se jim je oglasila zopet žeja. Ker ni bilo na mizah nič pijače, je poklical starešina Marka: »O, hišni oče, mi smo žejni, prinesite nam kaj pijače!«

Marko mu pa odvrne: »O, zdaj ne boste še pili, ker ste rekli, da boste delali po živinsko. Živina namreč najprej žre, potem šele pije.« In res se Marko ni dal pregovoriti. Kuharicam je naročil, da so znosile pred goste vsa pripravljena jedila, a ti niso mogli nič jesti. Nato je Marko ukazal pobrati z miz vsa jedila in prinesiti gostom vina. Vsak gostov je izpil kozarec vina, več ni mogel, ker ni bilo na mizah niti koščka kruha.

Svatje so se zato kmalu razšli, Marko pa se je zadovoljno smehljaj in jim prav prijazno odzdravljaj pri slovesu, ker mu je ostalo skoraj vse vino in ostankov jedi je imel s svojo družino za štirinajst dni.

Če bi bil pa starešina rekel, da bodo delali po svinjsko, bi bili dobili na mizo poleg jedi tudi pijačo, ker svinje hkrati žro in pijejo.